

Lêerno.: 19/4/10/2
Verwysing: 20250123-9964

Assesseringsbestuursminuut: 0001/2025

Aan: Adjunk-direkteurs-generaal, Hoofdirekteure, Direkteure, (Hoofkantoor en distrikskantore), Adjunkdirekteure, Hoofonderwyskundiges, Hoofde: Kurrikulumondersteuning, Kringbestuurders, Hoofde: Bestuur en Beheer, Adjunk-hoofonderwyskundiges, Assesserings- en Eksamenkoördineerders, Vakadviseurs en Hoofde van inrigtings wat kandidate vir die Nasionale Senior Sertifikaat-eksamen voorberei

Onderwerp: Aansoeke om betrekkings as interne moderators, hoofnasieners, adjunkhoofnasieners, senior nasieners en nasieners vir November 2025 se Nasionale Senior Sertifikaat-, Junie 2026 se Nasionale Senior Sertifikaat- en Junie 2026 se Senior Sertifikaat-eksamen

1. Die Wes-Kaapse Onderwysdepartement (WKOD) het 'n mandaat om ingevolge die Personeeladministrasiemaatreëls, wat in *Staatskoerant* No. 46879 van 09 September 2022 gepubliseer is, asook enige ander bykomende kriteria soos deur die Hoof van Onderwys of aangewese amptenaar in die provinsie bepaal en goedgekeur, nasieners aan te stel.
2. Aansoeke word ingewag van opvoeders, vakadviseurs en senior kurrikulumbepanners wat aan die kriteria (soos in **Bylae A** uiteengesit), voldoen vir aansoeke om betrekkings as interne moderators, hoofnasieners, adjunkhoofnasieners, senior nasieners en nasieners vir November 2025 se Nasionale Senior Sertifikaat- (NSS-), Junie 2026 se NSS- en Junie 2026 se Senior Sertifikaat- (SS-) eksamen.
3. **Aansoek- en aanstellingsproses**
 - 3.1 Suksesvolle aansoekers sal slegs vir die eksamentydperke vermeld, aangestel word. Alle nasieners wat dus in 2024 aangestel is en graag vir die 2025–2026-nasiensiklus in aanmerking wil kom, **moet weer in 2025 aansoek doen. 'n Nasiensiklus sluit die volgende nasientydperke in: November, hernasien in November van 'n akademiese jaar, asook Junie en hernasien in Junie van die daaropvolgende jaar.**

- 3.2 Aansoekers kan die hulplêer aflaai deur die volgende skakel te gebruik: <https://exams.westerncape.gov.za/markers/UserManual/Index>
- 3.3 **Voordat** aansoekers dit oorweeg om 'n formele aansoek in te dien om na te sien, moet hulle na **Bylae B** verwys, sowel as die **handleiding vir die nasien van die NSS-eksamen in November 2024** (by <https://exams.westerncape.gov.za/markers/UserManual/Index> beskikbaar) om hulself te vergewis van die rolle en verantwoordelikhede van 'n nasienamptenaar.
- 3.4 Toegang tot die aansoekplatform kan deur middel van die WKOD se webwerf verkry word by: <https://wcedonline.westerncape.gov.za/vacancy-lists>
- 3.5 Aansoekers word versoek en aangeraai om aansoek te doen vir **al die vakvraestelle en betrekkings** waarvoor hulle in aanmerking kom (**Bylae A**). Byvoorbeeld, indien 'n aansoeker aansoek doen as adjunkhoofnasienier, moet hy/sy ook aansoek doen om die betrekking as senior nasiener **en** nasiener.
- 3.6 Die aanstellingsproses vir alle nasieners is as volg:
- Stap 1 – Verifiëring van aansoeke wat aan al die kriteria voldoen, en op voorwaarde dat al die korrekte stawende dokumente opgelaaai is
 - Stap 2 – Verifiëring van ALLE stawende dokumente
 - Stap 3 – Klaring van nasieners
 - Stap 4 – Seleksie van nasieners
 - Stap 5 – Benoeming van nasieners
 - Stap 6 – Verifiëring van benoemde nasieners
 - Stap 7 – Goedkeuring van benoemde nasieners
 - Stap 8 – Aanstelling van nasieners
- 3.7 Senior nasienspanlede sal in die belang van opvolgbeplanning beoordeel word en kan geroteer word nadat hulle drie jaar agtereenvolgens as nasieners diens gedoen het. Hierdie proses is in werking gestel om opwaartse mobiliteit en geleenthede vir nasieners wat oor die nodige vaardighede, kennis, onderrig- en nasienondervinding beskik, te bevorder en om te alle tye stabiliteit in die nasienproses te verseker.
- 3.8 Voorkeur sal gegee word aan opvoeders wat **tans** voltyds graad 12-leerders by 'n skool **onderrig** (skoolgebaseer) of in 'n raadgewende hoedanigheid (kantoorgebaseer) ten opsigte van die Kurrikulum- en Assesseringsbeleidsverklaring (KABV) werksaam is.
- 3.9 Aansoekers wat aansoek doen om enige Taal-vraestel na te sien, moet aansoek doen om al die vraestelle vir daardie vak (Vraestel 1, 2 en 3) na te sien. Opvoeders word aangemoedig om die nasienondervinding en -bevoegdheid op te doen wat vir die nasien van al drie vraestelle vereis word.
- 3.10 Aansoekers wat aansoek doen om Religiestudies na te sien, sal albei vakvraestelle moet nasien en moet daarom aansoeke indien om beide vraestelle na te sien.

- 3.11 Daar sal van alle aangestelde nasieners verwag word om voor die aanvang van die nasiensiklus (verwys na **Bylae C**), die **WKOD in kennis te stel** indien hul **indiensnemingstatus** ter eniger tyd sou verander. Dit is ook van toepassing indien 'n opvoeder se status na **prinsipaal** of **waarnemende prinsipaal** verander.
- 3.12 Alle aangestelde nasieners wat nie meer beskikbaar sal wees om na te sien nie, **moet die WKOD sewe dae voor** die aanvang van die nasienproses daarvan in kennis stel.
- 3.13 Alle voornemende en/of aangestelde nasieners **moet die WKOD drie maande voor die aanvang van die nasiensiklus in kennis stel** indien sodanige nasiener nie meer as 'n opvoeder of 'n vakadviseur (kantoorbaseer) werksaam is nie.
- 3.14 Opvoeders of vakadviseurs (kantoorbaseer) wat gedurende die 2025-skooljaar **weens verpligte affrede, vroeë affrede, affrede weens swak gesondheid of bedanking uit hul betrekking as opvoeder of amptenaar nie meer as 'n opvoeder of 'n vakadviseur (graad 12) werksaam is nie, sal nie** vir benoeming **kwalifiseer nie**. Die WKOD mag egter, en slegs onder spesiale omstandighede, die stel vaardighede van spesifieke individue tydens 'n nasiensiklus behou. Hierdie interne reëling sal onderhewig wees aan spesiale goedkeuring deur die Hoof van Onderwys.
4. Die volgende aansoekers **sal nie** vir aanstelling as nasieners **oorweeg word nie**:
- Prinsipale en waarnemende prinsipale
 - 'n Opvoeder/amptenaar wat 'n vrywillige skeidingspakket aanvaar het
 - 'n Opvoeder/amptenaar wat weens swak gesondheid afgetree het
 - Aansoekers wat die verpligte aftreeouderdom (65 jaar) bereik het
 - *'n Skoolgebaseerde opvoeder wat vir 50 of meer skooldae gedurende die huidige akademiese jaar afwesig was (dit is op alle soorte verlof van toepassing)
 - *'n Kantoorgebaseerde opvoeder wat vir 20 of meer skooldae gedurende die huidige akademiese jaar afwesig was (jaarlikse verlofdae uitgesluit)
 - 'n Opvoeder/amptenaar wat nie die bevoegdheidstoets, in gevalle waar dit vereis word, afgelê het nie
 - 'n Opvoeder/amptenaar wat 'n familielid het wat November 2025 se NSS-eksamen, Junie 2026 se NSS- en Junie 2026 se SS-eksamens sal aflê en by die opvoeder/amptenaar inwoon, kwalifiseer nie vir aanstelling as hoofnasiener, adjunkhoofnasiener of interne moderator nie. Sodanige persoon mag egter aansoek doen om die betrekking as senior nasiener of nasiener
 - 'n Opvoeder, vakadviseur of senior kurrikulumbeplanner wat na 'n ander pos gesekeundeer is en wat **nie tans** die vak voltyds **onderrig en/of as vakadviseur werksaam is nie**
 - Opvoeders of amptenare by distrikskantore en Hoofkantoor wat nie meer regstreeks by die onderrig van leerders of in 'n adviserende hoedanigheid van 'n vak betrokke is nie
 - 'n Buitelandse opvoeder sonder enige van die dokumente wat volgens wet vereis word
 - 'n Persoon in enige ander betrekking as dié van 'n voltydse opvoeder of vakadviseur vir die betrokke vak

- 'n Opvoeder/amptenaar met 'n kriminele rekord of wat uit die diens van enige Suid-Afrikaanse staatsdepartement ontslaan is
- 'n Opvoeder/amptenaar wat die eksamenregulasies oortree het en steeds die sanksies uitdien
- 'n Opvoeder/amptenaar wat enige van die aanstellingsregulasies vir nasieners in aanloop tot en gedurende die nasientydperk oortree het
- 'n Opvoeder/amptenaar met 'n hangende tugsak teen hom/haar
- 'n Opvoeder/amptenaar wat skuldig bevind is aan wangedrag van enige aard wat en gevonnissen is
- 'n Opvoeder, vakadviseur of senior kurrikulumbeplanner wat die nasienprotokolle of reëls oortree het
- Aansoekers wat vals of verkeerde inligting in hul aansoek verskaf/verskaf het
- 'n Opvoeder/amptenaar wat assesseringspraktyke nie korrek toepas nie
- Aansoekers wat nie die toepaslike prestasievlakke kon bereik nie en nie aan die eise om die gehaltestandaard van die nasienproses te handhaaf, kon voldoen nie

* In elk van hierdie gevalle moes die opvoeder/kantoorgebaseerde amptenaar **twee weke voor** die aanvang van die nasientydperk vir diens aangemeld het en moet bewys van goeie gesondheid kan lewer.

5. Vakke waarvoor 'n bevoegdheidstoets vereis word

5.1 Die WKOD sal in 2025 bevoegdheidstoetse in die volgende vakke afneem:

- Rekeningkunde
- Besigheidstudies
- Verbruikerstudies
- Ekonomie
- Engels Huistaal
- Afrikaans Huistaal
- Xhosa Huistaal
- Geografie
- Geskiedenis
- Lewenswetenskappe
- Wiskunde
- Wiskundige Geletterdheid*
- Fisiese Wetenskappe

* Opvoeders wat nasienondervinding van graad 12 het, en wat gedurende die nasientydperke van 2021 tot 2024 as nasieners gedien het, **hoef nie** die bevoegdheidstoets in hierdie vak te skryf **nie**. Weens die kurrikulum- en formaatveranderinge aan Vraestelle 1 en 2 moet aansoekers wat die bevoegdheidstoets **voor 2021** afgelê het en wat **nie** tydens die nasientydperk van 2021 tot 2024 **as nasieners diens gedoen het nie**, aansoek doen om die bevoegdheidstoets te skryf.

5.2 Slegs aansoekers wat 60% en meer in die bevoegdheidstoetse behaal, sal vir aanstelling as nasienamptenare oorweeg word. Die uitslae van die toetse sal slegs aan opvoeders beskikbaar gestel word en kan vir ontwikkeling gebruik word.

- 5.3 **Die WKOD is van voorneme om die punt van die bevoegdheidstoets as enigste aanstellingskriterium vir die laaste keer gedurende hierdie tweejaarsiklus te gebruik. Van 2027 af sal daar van alle nuwe nasieners verwag word om bo en behalwe die bevoegdheidstoets ook 'n nasienkursus (wat sal bydra tot hul punte vir hul Deurlopende Onderwyserontwikkeling), by te woon.**
- 5.4 Aansoekers wat tussen 2021 en 2024 die bevoegdheidstoets afgelê het in die vakke wat in paragraaf 5.1 hierbo genoem word en 'n slaagsyfer van ten minste 60% behaal het, **hoef nie** in 2025 die bevoegdheidstoets in hierdie vakke **te herhaal nie**, op voorwaarde dat hulle gedurende die gespesifiseerde nasiensiklus van vyf jaar (2020 tot 2024), as nasieners in die betrokke vak opgetree het en die diens wat hulle as nasieners gelewer het, bevredigend was. Aansoekers wat egter hul uitslae wil verbeter, met inagneming van die afwyking vir Wiskundige Geletterdheid, word aangemoedig om die bevoegdheidstoetse weer af te lê en die inligting vir persoonlike groei aan te wend.
- 5.5 Alle moontlike pogings sal aangewend word om dit vir aansoekers moontlik te maak om die bevoegdheidstoets by 'n lokaal in die distrik waar hulle woon, af te lê.
- 5.6 Die bevoegdheidstoets is gegrond op kennis van die inhoud van die NSS-vak in die KABV-kurrikulum en die toepaslike nasienvaardighede in daardie vak. In die geval van vakke wat uit twee of meer vraestelle bestaan, sal aansoekers oor die gekombineerde kurrikuluminhoud van al die vraestelle getoets word. In die geval van Tale, sal aansoekers oor die gekombineerde kurrikuluminhoud van Vraestel 1, Vraestel 2 en Vraestel 3 getoets word. Dit is verpligtend om die **volledige bevoegdheidstoets** (AL die vraestelle vir daardie vak) af te lê.
- 5.7 Die beplande datums vir die aflê van die 2025-bevoegdheidstoetse is **06 tot 08 Mei 2025**.
- 5.8 **Aansoekers moet die volgende skakel gebruik om vir die bevoegdheidstoets te registreer:**
<https://forms.gle/MohEtXW7SniYxUyF9>
- 5.9 Indien aansoekers nie registreer nie, sal hulle nie inligting oor die bevoegdheidstoetse ontvang nie. Enige aansoeker wat sonder die geldige registrasie vir die bevoegdheidstoets aanmeld, sal nie toegelaat word om die toets af te lê nie.
- 5.10 Die sluitingsdatum vir registrasie om bevoegdheidstoetse af te lê is **28 Maart 2025**.

6. **Belangrike datums vir aanlyn aansoeke as nasieners**

Betrekking waarvoor aansoek gedoen word	Aansoeke open	Aansoeke sluit
Hoofnasiener en interne moderator	3 Februarie 2025	28 Februarie 2025
Nasiener vir praktiese vakke	3 Februarie 2025	28 Februarie 2025
Adjunkhoofnasiener, senior nasiener en nasiener	3 Februarie 2025	08 April 2025

7. 'n Volledig ingevulde aansoek is geen waarborg vir aanstelling as nasiener nie. Die aanstelling van 'n nasiener in enige nasienerspos word slegs bevestig wanneer 'n **FINALE aanstellingsbrief** wat deur die Hoof van Onderwys of sy aangewese amptenaar onderteken is, ontvang word. Die aanstelling van enige nasiener kan te eniger tyd beëindig word, soos in **Bylae A** uiteengesit.
8. Finale aanstellingsbriewe sal slegs uitgereik word aan nasieners wat hul ondertekende voorlopige aanstellingsbriewe betyds indien.
9. Dit is volgens wet 'n voorvereiste dat alle aansoekers klaring ondergaan. Die klaring sal deur 'n eksterne diensverskaffer gedoen word wat deur die WKOD aangestel is. Klaring verifieer 'n nasiener se besonderhede, wat kwalifikasies, registrasie by die Suid-Afrikaanse Raad van Opvoeders, burgerskap, huidige indiensenemingstatus, adres, ens., insluit. Nietemin is die onus op die aansoeker en is dit die aansoeker se verantwoordelikheid om enige inligting wat hul aanstelling as nasiener nadelig kan beïnvloed, te verklaar. Die WKOD sal geen verantwoordelikheid aanvaar vir 'n aanstelling wat verkeerdlik gemaak is in gevalle waar nasieners se besonderhede nie korrek verklaar is nie. Nasieners sal individueel deur die WKOD van enige bykomende klaringsvereistes in kennis gestel word.
10. Die nasien van die NSS-antwoordskrifte is een van die belangrikste aspekte van die eksamenproses. Die WKOD is trots op die aanstelling van gekwalifiseerde en bevoegde nasieners. Prinsipale en ander senior amptenare wat nasieners aanbeveel, moet dus in goeder trou optree en sal verantwoordelik gehou word vir enige vals inligting wat gemagtig is.
11. Elke aansoeker sal aanspreeklik wees vir die korrektheid van alle inligting wat op die aanlyn stelsel vir nasieners ingevoer en vir dokumente wat opgelaa word.
12. Indien bevind word dat 'n aansoeker se ondertekende nasienerverklaringsvorm bedrieglike inligting bevat, sal sodanige aansoeker nie benoembaar wees vir enige posisie as nasiener nie.

13. Waar bevind word dat enige aansoeker bedrieglike dokumente of inligting ingedien het, sal sodanige aansoeker nie in die toekoms in aanmerking kom om as nasiener diens te doen nie.
14. In die geval waar 'n fout van enige aard met die aanstelling van 'n nasiener begaan is, behou die WKOD die reg voor om enige nodige regstelling aan te bring.
15. Aangestelde hoofnasieners en interne moderators **MOET** die standaardiseringsvergaderings vir nasien **in persoon bywoon**. Die bywoning is in ooreenstemming met die Departement van Basiese Onderwys en WKOD se vereistes en verteenwoordig opvoeders se sienings oor die gehalte van vraestelle. Voorts moet aangestelde hoofnasieners en interne moderators oriënteringssessies in persoon bywoon soos en wanneer deur die WKOD bepaal.
16. Aangestelde senior nasienamptenare moet hulself vir die hernasien van eksamenskrifte beskikbaar stel.
17. Beginnernasieners kan versoek word om 'n oriënteringssessie by te woon tydens die naweek voordat die nasien 'n aanvang neem.
18. Daar word voorsien dat die nasienproses in Desember 2025 interne skoolprosesse mag belemmer. Die WKOD is egter daartoe verbind om alle onderrig- en leertyd te beskerm. Sodra nasieners aangestel en vrygestel is, word hulle verplig om vir die **volle duur** van die opleidings- en nasienproses van November 2025 se NSS-eksamen vir diens beskikbaar te wees. Hierdie datums sal vooraf bevestig word om te verseker dat prinsipale hul einde-van-jaar-beplanningsprosesse betyds kan finaliseer.
19. Aangestelde nasieners sal onder geen omstandighede op die opleidings- of nasiendatums verskoon word nie. **Alle nasieners moet beskikbaar wees tot aan die einde van die nasientydperk** wanneer alle antwoordskrifte nagesien en gekontroleer is.
20. Slegs die Hoof van Onderwys mag die kriteria vir die aanstelling van nasieners verslap.
21. Die volgende bylaes word by hierdie minuut aangeheg:
Bylae A – Kriteria vir die aanstelling van nasieners
Bylae B – Instruksies om aanlyn aansoek te doen
Bylae C – Verklaring deur nasiener (in Engels beskikbaar)
Bylae D – Toestemmingsvorm ingevolge die Wet op die Beskerming van Persoonlike Inligting (in Engels beskikbaar)
Bylae E – Lys van betrokke kontakpersone by Hoofkantoor
22. Kontak asseblief die betrokke amptenare, soos in **Bylae E** uiteengesit, indien enige bystand verlang word.

23. Prinsipale, distriksdirekteure, kringbestuurders en vakadviseurs word versoek om die inhoud van hierdie minuut onder die aandag van alle opvoeders te bring sodat hulle hul kan vergewis van die aansoekproses en aanstellingskriteria wat gevolg moet word om in aanmerking te kom om tydens November 2025 se NSS-eksamen, Junie 2026 se NSS- en Junie 2026 se SS-eksamens, as nasieners op te tree. **Die Direkoraat: Assesseringsbestuur kan nie verantwoordelikheid aanvaar indien opvoeders nie in kennis gestel word van die inhoud van hierdie minuut nie, of as hulle nie al die vereiste dokumentasie indien nie.**
24. Die WKOD maak staat op u samewerking en ondersteuning in hierdie belangrike saak.

GETEKEN: BJ LORISTON

ADJUNK-DIREKTEUR-GENERAAL: KURRIKULUM- EN ASSESSERINGSBESTUUR

DATUM: 2025-01-28